

Торгових книжок (Книжки обліку доходів і витрат). Торгова книга – це єдина можлива форма бухгалтерського обліку для господарських товариств, яка вимагає детального запису фінансових операцій відповідно до чинного законодавства [1].

Список використаних джерел:

1. Облік доходів: досвід України та Польщі - Agroexpert. Agroexpert. URL: <https://agroexpert.ua/oblik-dokhodiv-dosvid-ukrainy-ta-polshchi-2/>.
2. Організація бухгалтерського обліку в Польщі у 2023 році. Migrant.biz.ua - Робота, міграція, туризм і навчання у країнах світу. URL: <https://migrant.biz.ua/polsha/biznes/bukhhalteriia-v-polshchi.html>
3. Що важливо знати про ведення бухгалтерії в Польщі - GLOBAL JOBS. GLOBAL JOBS. URL: <https://globaljobs.pl/uk/shho-vazhливо-znati-pro-vedennja-buhgalterii-v-polshhi/>
4. User S. Хто такий самостійний бухгалтер у Польщі та як ним стати: вимоги, зарплатня та кар'єра. *Финансовая академия Актив - №1 в дистанционном обучении*. URL: <https://finacademy.net/ua/materials/article/samostijnij-buhgalter>
5. Асоціація українського бізнесу в Польщі | Бухгалтерський облік. *Асоціація українського бізнесу в Польщі*. URL: <https://ukrbizpol.org/investuvannya-v-polshhu/buhgalterskiy-oblik/>

ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ІСПАНІЇ

Мошковська О. А., д-р екон. наук, професор, Глазунова С. Р., здобувач вищої освіти, Державний торговельно-економічний університет, м. Київ

Вважається, що господарський облік виник приблизно 6 тис. років тому. Він фіксував факти господарського життя, т. е. дії і події, які спричиняли або могли спричинити юридичні наслідки.

Безпосереднє регулювання основних положень, пов'язаних з бухгалтерським обліком, почалося в середньовіччі. Уперше це було зроблено в Іспанії. У цій країні в 1263 р. при царюванні Альфонса Мудрого в Кастилії був виданий спеціальний закон про обов'язкове щорічне складання звітності керуючими державними підприємствами. Виникнення подвійної бухгалтерії відноситься до XIII в., але її перший і найбільш повний опис був дано італійським математиком Лукою Пачолі в 1494 р. в роботі «Трактат про рахунки і записи». Ускладнення системи обліку вимагало спеціальних знань для його перевірки. Однак перевіряючи особа повинна була бути не тільки добре підготовленою в сфері бухгалтерського обліку, але і шановним членом суспільства, тому що саме в цьому випадку його думка про те або інакше підприємство могла мати вагу.

Серед іспанських учених, що працювали над становленням бухгалтерського обліку, перш за все слід виділити Дієго дель Кастилло, якого можна вважати родоначальником юридичного напрямку бухгалтерського обліку. Як основну мету обліку він відокремлював відображення стосунків між учасниками господарських угод. Предмет обліку — ці самі торгові угоди.

Кастілло пропонував три варіанти методики ведення обліку. При першому облік руху грошових коштів вівся у двох книгах — одна для приходу, інша для витрати грошей. Другий метод передбачав, що крім обліку каси вівся облік виникаючих зобов'язань і їх погашення. І третій метод, найповніший — це ведення обліку у журналі і головному журналі.

Послідовником Дієго Кастілло у юридичному напрямі був Гаспар де Тексада, який вважав, що сутність бухгалтерського обліку полягає у веденні рахунків, які забезпечують інформацією для контролю. Інший автор, Франціско де Ескобар, бачив мету обліку у обліку прав і вимог учасників господарського процесу та відображенні на рахунках стосунків між власником і матеріально-відповідальними особами [4].

У юридичній трактовці обліку важливе місце займала звітність. Ідея про щорічну звітність із головним звітом — балансом — належить Тексаді. Більшість учених Іспанії підтримували ідею простої бухгалтерії. Чи не єдиним виключенням був Солозано, що говорив про подвійну бухгалтерію. Взагалі, престиж бухгалтерів у середньовічній Іспанії був невисоким [1].

Тепер у Іспанії бухгалтерське регулювання знаходиться у ведінні Міністерства економіки і фінансів – створеного ним Інституту бухгалтерів і аудитів (ICAC) і обмежується нормами Торгового кодексу і Закону про діяльність компаній. Бухгалтерське регулювання в Іспанії розвивалося особливо швидко після її приєднання до Європейського співтовариства в 1986 р. Після цього дуже багато які сфери бухгалтерської справи зазнали значного реформування з метою відповідального директивам ЕЕС. До приєднання Іспанії до Співтовариства бухгалтерська теорія і практика значимим чином відрізнялися від систем інших держав [2].

Ділова активність в країні регулюється нормами Торгового кодексу і законом про діяльність компаній. У 1989 р. ці документи редагували, щоб відповідати директивам ЕЕС. У тому ж році законодавством Іспанії встановлений порядок надання бухгалтерських звітних документів для суспільного користування. Королівський указ 1991 р. вів в країні положення Директиви ЕЕС № 7 про групі (консолідованих) бухгалтерські документи. Бухгалтерські принципи, правила складання бухгалтерських звітів, проведення аудиторських перевірок, опублікування бухгалтерської звітності встановлюється законодавче і викладається в «Загальному плані бухгалтерської справи» (ОПБД).

Бухгалтерський облік в Іспанії регулюється Законом про бухгалтерський облік та фінансову звітність (*Ley de Contabilidad y de la Normativa Contable de las Empresas*), який був прийнятий у 1989 р. та востаннє оновлений у 2022 р.. Закон встановлює загальні принципи та правила бухгалтерського обліку для всіх юридичних осіб, які здійснюють економічну діяльність в Іспанії.

Фінансова звітність в Іспанії складається з наступних звітів:

Баланс (*Balance de Situación*) – Звіт про фінансовий стан підприємства на певну дату.

Звіт про прибутки та збитки (*Cuenta de Pérdidas y Ganancias*) – Звіт про фінансові результати діяльності підприємства за певний період.

Звіт про рух коштів (Flujo de Efectivo) – Звіт про рух грошових коштів підприємства за певний період.

Звіт про власний капітал (Cuenta de Patrimonio Neto) – Звіт про зміну власного капіталу підприємства за певний період.

До 2008 р. Іспанія мала власну систему національних стандартів бухгалтерського обліку. Однак у 2008р. Іспанія прийняла рішення про впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ для всіх юридичних осіб, які здійснюють комерційну діяльність в Іспанії.

Процес переходу на МСФЗ в Іспанії був поступовим. У 2008р. в Іспанії МСФЗ застосовувались тільки ведення обліку великих компаній, з 2010р. МСФЗ застосовувались тільки ведення обліку в середніх компаній. З 2012р. МСФЗ почали використовувати для всіх компаній.

Бухгалтерський облік в Іспанії регулюється наступними правилами:

Закон про бухгалтерський облік та фінансову звітність (Ley de Contabilidad y de la Normativa Contable de las Empresas)

Наказ про бухгалтерський облік та фінансову звітність (Real Decreto 1515/2007, de 16 de noviembre, por el que se aprueba el Plan General de Contabilidad)

Наказ про аудиторську діяльність (Real Decreto 2/2021, de 22 de enero, por el que se aprueba el Reglamento de desarrollo de la Ley 22/2015, de 20 de julio, de Auditoría de Cuentas)

Фінансовий нагляд в Іспанії здійснює Банк Іспанії (Banco de España). Банк Іспанії має право перевіряти бухгалтерську звітність компаній і вимагати від них внесення змін у разі виявлення порушень [3].

Для того, щоб займатися бухгалтерським обліком в Іспанії, необхідно отримати сертифікат про професійну кваліфікацію бухгалтера (Certificado de Aptitud Profesional de Contabilidad). Сертифікат видається після успішного проходження іспитів, які проводяться Інститутом бухгалтерів і аудиторів Іспанії (Instituto de Contabilidad y Auditoría de Cuentas) [4].

Загальний план бухгалтерської справи встановлює бухгалтерські принципи, правила складання бухгалтерської звітності, проведення аудиторських перевірок і опублікування звітності [2].

Уперше Іспанія взяла за зразок французький загальний план бухгалтерської справи (ОПБД) в 1973 р., однак іспанський варіант не був так обов'язковий, як в сусідній країні. ОПБД 1990 р. в основному базується на французькому плані 1982 р., в якому детально викладені основи професійної діяльності бухгалтера. Він містить:

- Обов'язкові частини, що стосуються бухгалтерських принципів, бази для оцінок об'єктів обліку і бухгалтерські форми документів;
- Додаткові частини, в яких приведені формулювання бухгалтерських термінів, що використовуються і викладені правила ведіння бухгалтерської документації [4].

Принципи обліку в Іспанії відповідають положенням 4-й Директиви ЕЕС для забезпечення істинного і неупередженого уявлення про стан компанії, які

включені до розділу «Концептуальні принципи бухгалтерського обліку» Іспанського загального плану бухгалтерського обліку (PGC) та є наступним:

1. Компанія в експлуатації
2. Нарахування
3. Рівномірність
4. Розсудливість
5. Без компенсації
6. Відносне значення.

Основні особливості бухгалтерського обліку в Іспанії полягають в наступному:

- Регулювання національними та міжнародними стандартами
- Гармонізація з міжнародними стандартами фінансової звітності
- Заснування на балансовому підході

Річна бухгалтерська, фінансова звітність складається з: Балансовий звіт, Звіт про прибутки і збитки, коментарі до них і звіт керівництва компанії. Допускаються повний і скорочений варіанти звітності.

Скорочений баланс містить інформацію, згруповану в два розділи: актив і пасив. Аналізуючи інформацію активу, можна дізнатися про суми основного і оборотного капіталу; витратах на попередню оплату, короткострокових зобов'язаннях і інш. Пасив скороченого балансу показує суму власного капіталу, відстроченого прибутку, резерву на непередбачені ситуації і платежі, суму довгострокових зобов'язань організації [3].

Бухгалтерський облік в Іспанії базується на системі подвійного запису і регулюється Законом про бухгалтерський облік та фінансову звітність. З 2008р. в Іспанії впроваджені міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ). Система бухгалтерського обліку в Іспанії заснована на балансовому підході. Основними фінансовими звітами є Баланс, Звіт про прибутки та збитки, Звіт про рух грошових коштів та Звіт про зміни у власному капіталі. Бухгалтерський облік в Іспанії є важливою частиною бізнес-процесу. Він допомагає компаніям відстежувати свою фінансову діяльність, приймати обґрунтовані управлінські рішення та задовольняти вимоги регулюючих органів.

Список використаних джерел:

1. Бібліотека підручників та статей Posibniki (2022) Розвиток бухгалтерського обліку в інших європейських країнах Іспанія URL: <https://posibniki.com.ua/post-rozvitok-buhgalterskogo-obliku-v-inshih-evropeiskih-krajinah-ispaniya>
2. Бухгалтерська справа в Іспанії. Основне призначення аудиту. Бухгалтерські принципи, правила складання звітності, проведення аудиторських перевірок і опублікування звітності. Регістр економічних аудиторів. Складання аналітичного обліку. Реферат URL: http://4ua.co.ua/audit/rb3ac78a5d53b88421216c27_0.html
3. М. Р. Лучко, І. Д. Бенько Бухгалтерський обліку зарубіжних країнах \ Тернопіль ТНЕУ. 2016. С. 61-66
4. Пасько, Т.О. Історія бухгалтерського обліку [Текст] : навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / Пасько Т. О. – Суми: ВТД,, Університетська книга”, 2009. - 141 с.